

Plantenwetenschappen

inhoud

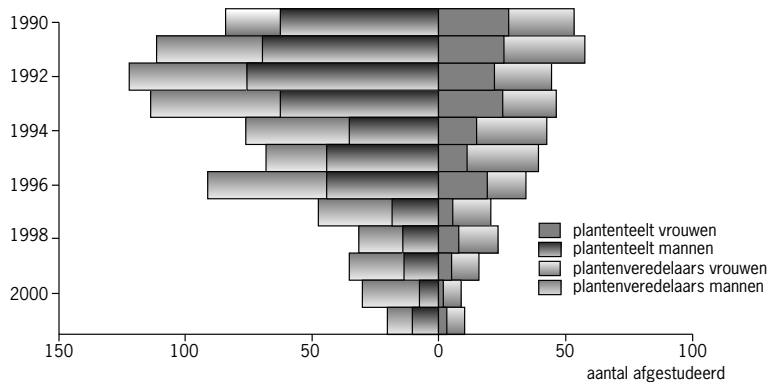
1 inleiding	4
aantallen afgestudeerden	4
2 de opleiding van de plantenwetenschappers	5
specialisaties	5
stages	5
studieduur	5
promoties	5
3 van studie naar betaalde baan	6
zoekduur en voorbereiding	6
functieverwerving	6
arbeidmarktsituatie in 2001	7
standplaats	7
4 het werk van plantenwetenschappers	8
marktsector	8
functieomschrijving	9
belangrijke activiteiten	10
vaardigheden	11
5 functiekwiteit	12
inhoudelijke aansluiting	12
niveau van de functie	12
salaris	12
leidinggeven	13
Bijlage I Marktsectoren	14
Bijlage II Functieomschrijvingen	15
Bijlage III Arbeidsorganisaties	16

De arbeidsmarktgegevens in deze rapportage, zijn afkomstig van 558 afgestudeerde plantenwetenschappers¹, 382 mannen en 176 vrouwen. Zij hebben deelgenomen aan het WU-KLV loopbaanonderzoek dat in 2001 voor de zevende maal werd gehouden.² Aanvullend zijn gegevens van de WO-Monitor van 1998 tot en met 2001 in deze rapportage gebruikt. De WO-Monitor wordt elk jaar uitgevoerd onder recent afgestudeerden van elke universiteit in Nederland. Dit levert een extra groep respondenten op van 89 plantenwetenschappers.

Aantallen afgestudeerden

De onderdelen landbouwplantenteelt en tuinbouw binnen de opleiding Plantenwetenschappen bestaan al sinds het begin van Wageningen Universiteit. Sinds het begin tot januari 2002 zijn er 2528 plantenteeltwetenschappers (landbouw, tuinbouw en tropisch) afgestudeerd, waarvan ongeveer een zesde (18%) vrouwen. Hierna te noemen de 'plantentelers'. Vanaf 1956 is het ook mogelijk de richtingen Plantenveredeling en Planteziektenkunde/Gewasbescherming te studeren, hierna te noemen de 'veredelaars & gewasbeschermers'. Van hen zijn tot januari 1800 mensen afgestudeerd onder wie 30% vrouwen. De laatste jaren studeren er relatief meer vrouwen af: vanaf 1990 zijn er 603 plantentelers afgestudeerd, waarvan een kwart vrouw is (25%). Ook zijn er in deze periode 603 'veredelaars & gewasbeschermers' afgestudeerd, van wie bijna 38% vrouw. Figuur 1 geeft een beeld van de aantallen mannen en vrouwen die de laatste 12 jaar afstudeerden.

Figuur 1 Aantal afgestudeerde plantentelers en veredelaars & gewasbeschermers in de periode 1990-2001

¹ gebaseerd op arbeidsmarktgegevens van Landbouwplantenteelt (II, N-10, T10), Tropische plantenteelt (II, N-11, T11 en de specialisatie tropische plantenteelt van 010), Tuinbouw(plantenteelt) (IX, VI, N-12, T12), Plantenveredeling (XIV, N-13, T13), Plantenziektenkunde (XV, N-14, T14), Plantenveredeling en gewasbescherming (T15), Plantenteeltwetenschappen (T16)

² Het loopbaanonderzoek wordt om de vier à vijf jaar gehouden. In 2001 heeft Stoas het onderzoek verricht onder een steekproef van de afgestudeerden van 1963 tot en met 1996 en alle afgestudeerden van 1997 t/m 1999. Na weging voor afstudeerjaar geeft dit aantal respondenten een goed beeld van de arbeidsmarktsituatie van een plantenwetenschapper. De wegingsfactoren voor afstudeerjaar zijn gebaseerd op de totaalcijfers van afgestudeerden vanaf 1963.

Specialisaties

De plantenwetenschappers die vanaf 1992 afstudeerden kunnen worden verdeeld naar de nevenstaande specialisaties.

Stages

Bijna alle plantenwetenschappers volgden een stage.³ Van de plantentelers die tussen 1992 en 1999 afstudeerden is 57% in het buitenland op stage geweest, van de veredelaars en gewasbeschermers zelfs 64%. Een kwart van beide groepen is naar een ontwikkelingsland geweest. (zie in figuur 2).

Studieduur

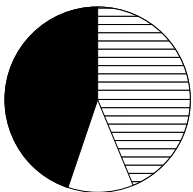
Vanaf het afstudeerjaar 1997 is twee derde deel van de 'plantentelers' en de helft van de 'veredelaars en gewasbeschermers' binnen 5 jaar afgestudeerd.

Promoties

Van de plantenwetenschappers is 21% gepromoveerd of op het moment van onderzoek in 2001 bezig met een promotieonderzoek. Mannen en vrouwen promoveren in gelijke mate. Wel is er verschil naar richting binnen de opleiding. Vooral de veredelaars en gewasbeschermers behalen de doctorstitel (ruim 30% van hen). Van de landbouwplantentelers is 18% gepromoveerd of daarmee bezig en van de andere plantentelers circa 10%.

Tabel 2.1 Specialisaties van plantenwetenschappers afgestudeerd in 1992-1999, verdeling in %

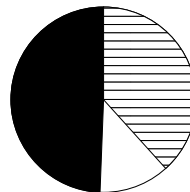
Specialisaties	Verbijzondering van specialisaties	Te vergelijken met MAS Specialisations 2001-	%
Plantentelers	Gewaskundig	Crop Science	25
	Sociaal-economisch		19
	Akkerbouw	Crop Science	18
	Agronomie	Crop Science	13
	Graslandkunde		6
	Bedrijfseconomie		5
	Teelt (landbouw)	Crop Science	3
	Vrije oriëntatie		11
Totaal Plantentelers			100
Veredelaars & Gewaskundigen	Plant en gewas		10
	Fysiologie		4
	Ecologie en epidemiologie	Plant Breeding and Genetic Resources	22
		Plant Breeding and Genetic Resources	10
	Klassieke veredeling		
	Plantenveredeling algemeen	Plant Breeding and Genetic Resources	9
	Resistentie tegen ziekten en plagen	Plant Pathology and Entomology	15
	Fytopathologie	Plant Pathology and Entomology	5
	Moleculair-cellulair		7
	Vrije oriëntatie		19
Totaal Veredelaars & Gewasbeschermers			100

Figuur 2a. Plaats van stage van 'plantentelers' afgestudeerd in 1992-1999

- stage in Nederland (43%)
- stage in de tropen (15%)
- stage in andere landen, niet tropen (42%)

Plantenteelt

Figuur 2b . Plaats van stage van 'veredelaars en gewasbeschermers' afgestudeerd in 1992-1999

- stage in Nederland (36%)
- stage in de tropen (15%)
- stage in andere landen, niet tropen (49%)

Veredeling en gewasbescherming

³ De doorstromers en deeltijders zijn hier buiten beschouwing gelaten.

Zoekduur en voorbereiding

Het percentage plantenwetenschappers dat gelijk na het krijgen van de bul aan het werk is, steeg in de tweede helft van de jaren negentig. In 1999-2000 had circa 60% van de 'plantenveredelaars en gewasbeschermers' en vrijwel alle 'plantentelers' direct na het afstuderen een baan. In het afstudeerjaar 2000 hadden alle plantentelers en 90% van de plantenveredelaars en gewasbeschermers binnen drie maanden na hun afstuderen een baan gevonden.

Naast de wetenschappelijke voorbereiding tijdens de studie en het opdoen van de benodigde vaardigheden is het ook van belang om algemene maatschappelijke en politieke ontwikkelingen te volgen. Vaste elementen om je tijdens je studie voor te bereiden op een vliegende start in de loopbaan zijn:

- de stageperiode
- het beroepsvoorbereidend blok / academisch blok
- het volgen van Studium Generale activiteiten
- deelname aan commissies en verenigingen
- deelname aan KLV-activiteiten, bijvoorbeeld
 - de sollicitatietraining voor starters van KLV Professional Match
 - gesprekken met afgestudeerden uit het KLV informantennetwerk
 - contactadressen uit het KLV Adressenboek met alle afgestudeerden en een overzicht van degenen die in het buitenland wonen
 - bijeenkomsten van studiekringen, onder andere: Bedrijfs- en Marktkunde, Biologische landbouw, Ecologie en Fysiologie van de Plantaardige Productie, Informatici in de Agrarische Sector, Plantenteelt zonder aarde, Plantenveredeling, Weide- en Voederbouw.

Tabel 3.1 Wijze van functieverwerving van de eerste baan door plantenwetenschappers afgestudeerd in 1992-1999 (gewogen, %)

	Plantenteelt	Veredeling & Gewasbescherming
solliciteren op een advertentie	27	19
uitzendbureau / detachering	18	19
relaties en vrienden	23	11
WU docenten	8	16
via stage of werkervaring	2	12
gevraagd door werkgever	6	4
open sollicitatie	7	12
eigen bedrijf of op ouderlijk bedrijf	3	5
internet e.a. manieren	5	1
Totaal N (100%)	88	74

Functieverwerving

Een kwart van de plantenwetenschappers vond de eerste functie via een advertentie. In toenemende mate krijgen afgestudeerden de eerste baan via

een uitzendbureau, als uitzendkracht of gedetacheerde, of via een wervingsbureau. De anderen vonden de eerste functie voor een belangrijk deel via hun contacten: relaties en vrienden, de WU docenten en de werkgever (van het stage adres).

Arbeidsmarktsituatie in 2001

Op 1 september 2001 had 86% van de plantenwetenschappers betaald werk voor 12 uur of meer per week, 3% werkt minder dan 12 uur .

Van de plantenwetenschappers met een betaalde baan is het overgrote deel in loondienst bij een werkgever (zie tabel 3.2). 9% van de plantentelers en 5% van de veredelaars en gewasbeschermers heeft een eigen bedrijf.

Tabel 3.2 Dienstverband van plantenwetenschappers in 2001 (gewogen, %) in loondienst bij werkgever

dienstverband	Plantenteelt	Veredeling & gewasbescherming	WU totaal
in loondienst bij werkgever	88	83	86
AIO / OIO / promovendus		2	3
zelfstandige in eigen bedrijf	9	5	7
freelance	1	3	2
detachering	2	3	2
anders (uitzendkracht,		3	1
Totaal N (100%)	242	236	3132

Standplaats

De meeste plantenwetenschappers werken in Nederland.

Op 1 september 2001 was 5% van de plantentelers en 13% van de 'veredelaars en gewasbeschermers' al langer dan een jaar in het buitenland werkzaam. Daarnaast hebben nog eens 13% van de plantentelers en 14% van de veredelaars en gewasbeschermers langer dan een jaar in het buitenland gewerkt maar waren 1 september 2001 weer terug in Nederland. Gemiddeld verbleven zij daar respectievelijk 7 jaar en 8,5 jaar. Buitenland betekent voor de plantentelers veelal een Europees land. Veredelaars en gewasbeschermers werken ook in de VS en in ontwikkelingslanden.

Marktsector⁴⁾

Plantentelers hebben hun eerste baan veelal in het bedrijfsleven: industrie/handel (26%), een dienstverlenend bedrijf als bijvoorbeeld een keuringsdienst, veiling, bank of ICT bedrijf (20%), een agrarisch bedrijf (18%) of een organisatie als bijvoorbeeld een productschap. De veredelaars en gewasbeschermers werken in de eerste functie vaak bij een universiteit (20%, vooral als AIO) en als onderzoeker/plantenveredelaar bij een zaadteelt- of plantenveredelingsbedrijf (28%).

Plantenwetenschappers met vijf tot tien jaar werkervaring zijn sterk vertegenwoordigd in de dienstverlenende sector. Met meer dan tien jaar ervaring werkt een groter deel bij de overheid en in het onderwijs. Kijk in bijlage III voor de precieze namen van de werkgevers van plantenwetenschappers in 2001. Daar is ook vermeld in welke van die arbeidsorganisaties banen verwacht worden.

Tabel 4.1 Marktsectoren waar plantenwetenschappers werkzaam zijn (gewogen, %)

marktsector	1e functie 1992-1999		functie 2001 5-10 jaar werkervaring		functie 2001 > 10 jaar werkervaring	
	telers	V & G	telers	V & G	telers	V & G
universiteiten	11	20	2	11	7	15
onderwijsinstellingen		5	3	2	9	9
onderzoeksinstituten	10	16	11	12	13	14
overheid in Nederland	8	3	4	9	17	12
zaadteelt-, veredelingsbedrijven e.a. agrarische bedrijven	18	28	17	29	13	23
industrie en handel	26	7	22	10	13	9
organisaties en verenigingen,	6	1	5	2	8	4
dienstverlening (profitsector)	20	13	37	24	20	14
buitenlandsector	2	7		2	2	2
Totaal N (100%)	88	75	77	73	154	144

Functieomschrijving⁵⁾

Een kwart van de 'plantentelers' begint de loopbaan in een onderzoeksfunctie, anders dan promotieonderzoek. Daarnaast zijn een adviserende of commerciële functie belangrijke eerste banen. 'Veredelaars en gewasbeschermers' beginnen veel vaker in het onderzoek (40%) van wie de helft als AIO of OIO. Daarnaast is bijna een kwart van hen werkzaam op hun eigen vakgebied als vaktechnisch ingenieur, veelal in een agrarisch of industrieel bedrijf.

Later in de loopbaan gaan veel plantenwetenschappers behalve in onderzoeks- en vaktechnische functies ook in het bedrijfsmanagement en beleidsfuncties werken.

Hans Meerman,

onderzoeker en voorlichter:

"Ik onderzoek een tropisch knolgewas: yam. In Nigeria is dat een heel belangrijk voedingsmiddel, net zoals brood bij ons. Daarom willen we een soort kweken die goed bestand is tegen plantenziekten zodat de boeren daar betere oogsten krijgen. Ook geef ik voorlichting hoe je ziekten kunt voorkómen".

Tabel 4.2 Functies van plantenwetenschappers (gewogen, %)

Functieomschrijving	1e functie 1992-1999		functie 2001 5-10 jaar werkervaring		functie 2001 > 10 jaar werkervaring	
	telers	V & G	telers	V & G	telers	V & G
AIO / OIO	2	20				
onderzoeker	23	20	17	28	20	25
docent		8	3	5	8	6
voorlichter / adviseur	17	4	10	4	8	7
vaktechnisch ingenieur, plantenveredelaar	5	22	11	13	6	14
IT-specialist	2	1	8	12	3	7
beleidsmedewerker	7	1	5	7	11	11
commercieel medewerker	14	1	11	6	11	3
(bedrijfs)management	6		16	9	21	16
projectleider			2	1	3	2
overige functies	24	22	17	10	9	10
Totaal N (100%)	87	76	77	73	154	144

Belangrijke activiteiten⁶⁾

In tabel 4.3 staan de activiteiten die voor plantenwetenschappers in hun functie van belang zijn. De meest genoemde activiteit is 'leiding geven aan uitvoerenden en beleidvoeren'. Ongeveer de helft van de activiteiten van de plantenwetenschappers behoren tot de categorie leidinggeven en bedrijfsvoering. Voor de 'veredelaars en gewasbeschermers' ligt daarnaast het accent op onderzoeksactiviteiten. Bij de 'plantentelers' meer op kennisoverdracht (vooral technisch adviseren) en beleid (vooral beleidsvoorbereiding).

Tabel 4.3 Belangrijke activiteiten in de functies van plantenwetenschappers met vijf of meer jaar arbeidsmarktervaring (gewogen, aantallen)

		aantal keer genoemd door door plantentelers	aantal keer genoemd veredelaars en gewasbeschermers	
onderzoek:	fundamenteel experimenteel onderzoek	12	27	
	fundamenteel veldonderzoek	8	8	
	toegepast experimenteel onderzoek	22	50	
	toegepast veldonderzoek	25	32	
kennisoverdracht:	doceren	25	35	
	voorlichten	16	11	
	organisatorisch adviseren	21	15	
	commercieel adviseren	22	11	
	technisch adviseren	34	25	
	adviseren op andere gebieden	17	8	
informatievoorziening:	systeembeheer, ontwerpen	13	15	
	informatieanalyse	14	17	
	schrijven/redigeren/vertalen	12	17	
	beleid:	beleidvoeren zonder leidinggeven	13	9
	beleidsvoorbereiding	47	25	
	leiding geven en bedrijfsvoering:	leiding aan leidinggevend en beleidvoeren	24	20
	leiding geven aan uitvoerenden en beleidvoeren	55	63	
	leiding geven aan uitvoerenden zonder beleidvoeren	19	27	
	coördineren	34	45	
	controle en kwaliteitsbeheer	15	7	
	verkoop/inkopen/handel	31	8	
	productie en fabricage	16	13	
	administratieve werkzaamheden	18	23	
	overige:	personeelswerk, inspectie, beheer, logistiek, taxatie e.a.	45	29
	Totaal N antwoorden		563	541
	Totaal N respondenten		236	228

Vaardigheden

De afgestudeerden hebben ook aangegeven welke vaardigheden zij nodig hebben voor de activiteiten in hun functie en arbeidsorganisatie. Deze kunnen worden ingedeeld in drie groepen van ieder zeven competenties bijeengebracht te kunnen worden.

- Onderzoeksvaardigheden: zelfstandig onderzoek verrichten, vakkennis, kennis van methodeleer en statistiek, van recente ontwikkelingen op het vakgebied, informatie verwerken, resultaten interpreteren en schriftelijk rapporteren.
- Beroepsvaardigheden: hier gaat het om algemene persoonlijke vaardigheden en niet-vakspecifieke kennis, namelijk commercieel en maatschappelijk inzicht, inzicht in bestuurlijke besluitvorming, diplomatieke en leidinggevende capaciteiten, bedrijfseconomische kennis en mondeling kunnen presenteren.
- Houdingsaspecten: zelfstandigheid, creativiteit, aanpassingsvermogen, bestand zijn tegen werkdruk, integriteit, een kritische houding en communicatieve vaardigheden.

De plantenwetenschappers die in 1997-1999 afstudeerden vonden de onderzoeksvaardigheden belangrijker voor hun functie-uitoefening dan de houdingsaspecten en beroepsvaardigheden.

⁴ In bijlage I staan volledige beschrijvingen van elke marktsector.

⁵ In bijlage II zijn de volledige omschrijvingen bij elke functie opgenomen.

⁶ Werkzaamheden die minimaal 25 procent van het takenpakket omvatten. Een persoon kon meerdere activiteiten noemen.

Een aantal aspecten die iets zeggen over de kwaliteit van de functie zijn de aansluiting van de functie bij de opleiding, het niveau van de functie, het salaris en het leidinggevend karakter.

Inhoudelijke aansluiting

De aansluiting van de functie bij de gevolgde opleiding is voor de jonge 'veredelaars en gewasbeschermers' beter dan voor alle jonge WU-ingenieurs samen. Voor 40% van de jonge 'veredelaars en gewasbeschermers' sluit de eerste functie aan op de gevolgde specialisatie in de doctoraalfase, en voor 30% op de eigen studierichting in het algemeen. Voor de hele WU waren deze cijfers respectievelijk 37% en 27%. (zie tabel 5.1).

De 'plantentelers' zijn voor een derde deel in een functie gaan werken waar geen specifieke opleidingsrichting nodig was; bijna de helft had wel een eerste functie die aansloot bij de gevolgde studierichting of specialisatie.

Tabel 5.1 Aansluiting van de inhoud van de eerste functie bij de opleiding van plantenwetenschappers afgestudeerd in 1996-1999 (gewogen, %)

sluit aan bij:	Plantenteelt	Veredeling & gewasbescherming	WU totaal
specialisatie in doctoraalfase	16	40	37
gevolgde studierichting	32	30	27
verwante studierichting	11	10	7
geheel andere studierichting	11	5	6
geen specifieke studierichting	32	15	23
Totaal N (100%)	19	20	610

Niveau van de functie

'Veredelaars en gewasbeschermers' vonden vaker een eerste functie op academisch niveau (64%) dan de 'plantentelers' (13%) of alle WU-ingenieurs samen (54%). Gekeken naar academisch en academisch/HBO samen zijn de verschillen minder. Zowel veredelaars en gewasbeschermers als WU-ir's werken voor circa 80% in de eerste functie op academisch of HBO/academisch niveau; de plantentelers voor 63%.

Salaris

Het bruto maandsalaris van de plantenwetenschappers in de eerste functie was naar het prijspeil van 2001 gemiddeld circa 1600 euro, hoger dan van alle WU-ir's gemiddeld in hun eerste functie (1400 euro). Met het aantal jaren werkervaring stijgt het salaris. Na circa 11 jaar werkervaring komt het gemiddelde bruto maandsalaris van plantenwetenschappers boven de 3000 euro en na 20 jaar boven de 4000 euro.

Tabel 5.2 Functieniveau van de eerste functie van plantenwetenschappers afgestudeerd in 1996-2000 (gewogen, %)

niveau	Plantenteelt	Veredeling & gewasbescherming	WU totaal
academisch	13	64	54
HBO / academisch	50	16	27
HBO werk/denk niveau	20	10	7
specifiek HBO niveau		1	5
HAVO, VWO, MBO of lager	17	7	7
Totaal N (100%)	30	67	1722

Leidinggeven

Met vijf of meer jaren werkervaring werken 'veredelaars en gewasbeschermers' vaker op een leidinggevende positie (56%) dan de 'plantentelers' en de WU-ir's samen (beide 47%). Het aantal mensen aan wie leiding wordt gegeven is in tabel 5.3 weergegeven.

Tabel 5.3 Aantal personen aan wie plantenwetenschappers met vijf of meer jaren arbeidsmarktervaring leiding geven (gewogen, %)

	Plantenteelt	Veredeling & gewasbescherming	WU totaal
1-5 personen	52	52	48
6-10 personen	19	22	22
11-20 personen	11	11	13
21-50 personen	10	11	10
meer dan 50 personen	8	5	8
Totaal N (100%)	112	129	1366

universiteiten	Wageningen Universiteit, andere universiteiten in Nederland en in het buitenland, academische ziekenhuizen
onderwijsinstellingen	algemeen voortgezet onderwijs, hoger agrarisch onderwijs, overig hoger beroepsonderwijs, middelbaar en lager agrarisch onderwijs, overige onderwijsinstellingen
onderzoeksinstituten	agrarische onderzoeksinstituten en proefstations, overig technisch en wetenschappelijk onderzoek
overheid in Nederland	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ministerie van en Verkeer en Waterstaat, andere ministeries in Nederland, Dienst Landelijk Gebied, zuiveringsschappen, waterschappen, nutsbedrijven, overige regionale en lokale overheid
agrarische bedrijven	zaadteeltbedrijven, plantenveredelingsbedrijven, veefokkerijen en andere agrarische bedrijven,
veevoeder- en voedings- middelenindustrie	veevoederindustrie, voedings- en genotmiddelenindustrie, en handel
overige industrie en handel	chemisch/technologische industrie, vleesverwerkende industrie, andere agro-industrie, handel en distributie, overige industrie
organisaties en verenigingen	werkgevers- en werknemersorganisaties, beroeps- en standsorganisaties, product- en bedrijfsschappen, organisaties en verenigingen in de agrarische sfeer, organisaties met een ideëel doel
dienstverlening (profitsector)	architecten-, ingenieurs- en adviesbureaus, milieudienstverlening (w.o. afvalverwerking, sanering milieuverontreiniging), veilingen voor landbouw-, tuinbouw- en visserijproducten, keuring en controle, verhuur en handel in onroerend goed, organisatieadvies-bureaus, pr, marketing, marktonderzoeksbureaus, bank- en verzekeringswezen, softwarebureaus, vervoer en communicatie, gezondheids- en welzijnszorg, maatschappelijke dienstverlening, recreatie, sport en cultuur (inclusief beheer natuurgebieden), overige commerciële dienstverlening
buitenlandsector	buitenlandse overheid, internationale organisaties, SNV, DGIS

AIO / OIO	assistent in opleiding (AIO), onderzoeker in opleiding (OIO)
onderzoeker	(toegevoegd) onderzoeker, universitair docent, wetenschappelijk medewerker, universitair hoofddocent, leidinggevend onderzoeker, hoogleraar, senior onderzoeker, research coördinator
docent	leraar, docent, trainer
voorlichter / adviseur	voorlichter, communicatiedeskundige, PR-medewerker, adviseur, (adjunct)consulent, consultant, GVO-deskundige, deskundige ontwikkelingssamenwerking
vaktechnisch ingenieur	plantenveredelaar, arbeidshygiënist, kwaliteitsspecialist, procestechnoloog, productontwikkelaar, milieutechnoloog, overige vaktechnische en vaktechnologische ingenieurs
IT-specialist	systeemanalist, programmeur, informatieanalist, overige IT-specialisten en automatiseringsdeskundigen
beleidsmedewerker	beleidsmedewerker, beleidsvoorbereider, stafmedewerker, personeelsfunctionaris
commercieel medewerker	commercieel medewerker, management trainee, commercieel leidinggevende: verkoopleider, exportmanager, productmanager, sectormanager, marketingmanager
(bedrijfs)management	stafmanager, hoofd stafafdeling, lijnmanager, bedrijfsleider, productie leider, (adjunct)directeur, algemeen directeur
projectleider	projectleider, (hoofd)ingenieur, rentmeester, beheerder, (hoofd/adjunct)inspecteur
overig	ontwerpfuncties, politieke/diplomatieke functies, informatiespecialist, journalist, redacteur, (adjunct)voorzitter, belangenbehartiger, overige

Respondenten van de loopbaanenquête, afgestudeerd in Plantenwetenschappen aan Wageningen Universiteit, waren op 1 september 2001 werkzaam in onderstaande organisaties. Wanneer de plantenwetenschappers binnen twee jaar plaatsingsmogelijkheden verwachten voor WU-ingenieurs bij hun organisaties zijn deze voorzien van een sterretje (*).

Universiteiten

Academisch Ziekenhuis Nijmegen St. Radboud
 AMC – Academisch Medisch Centrum*
 Clemson University – USA*
 Katholieke Universiteit Leuven
 KUN – Katholieke Universiteit Nijmegen*
 North Western University – USA
 Open Universiteit
 Rijksuniversiteit Groningen
 Rijksuniversiteit Leiden
 Royal Holloway, University of London
 Virginia Polytechnic Institute & State University*
 Wageningen Universiteit*
 Wageningen Universiteit / Stichting PHLO*

Onderwijsinstellingen

Agrarische Hogeschool Larenstein
 Aletta Jacobs College*
 AOC – Agrarisch Onderwijs Centrum voor middelbaar agrarisch onderwijs
 AOC Clusius College*
 AOC De Groene Welle
 AOC Terra.
 AOC West-Brabant
 Christelijke Agrarische Hogeschool Dronten*
 CVO Utrecht*
 Groenhorst College*
 Middelbare school "Ora et Labora" – Indonesië
 Mozaïek College
 Purmerendse Scholen Gemeenschap*
 Van Hall Instituut
 Wellantcollege

Onderzoeksinstituten

Alterra*
 Australian Research Council – Australië*
 CLO-Gent, - Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek
 Commonwealth Scientific & Industrial Research Organisation – Australië*
 DLO – Dienst Landbouwkundig Onderzoek*
 Friedrich Miesscher Institute – Zwitserland*
 IRS – Instituut voor de Rationele Suikerproductie
 LEI-DLO – Landbouw Economisch Instituut*
 Louis Bolk Instituut*
 NIOO-KNAW – Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek*
 Norddeutsche Pflanzenzucht – Duitsland*
 NWO – Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek*
 Plantenziektkundige Dienst*
 PPO-DLO – Praktijkonderzoek Plant & Omgeving*
 PRI-DLO – Plant Research International*
 PV-DLO – Praktijkonderzoek Veehouderij*
 RIKILT-DLO – Rijks-Kwaliteitsinstituut voor Land- en Tuinbouwproducten*
 SGS Société Générale de Surveillance – Zwitserland*
 TNO*

Overheid

Belastingdienst
 Belastingdienst Automatiseringscentrum*
 CBS – Centraal Bureau voor de Statistiek*
 CTB – College Toelating Bestrijdingsmiddelen*
 EC-LNV – Expertisecentrum LNV*
 Gemeente Haarlem
 Gemeente Lelystad*
 Gemeente Nuth
 Gemeente Rheden
 LNV – Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij*
 LNV / Directie Landbouw*
 LNV / Directie Visserij*
 LNV / Directie Zuid-West*

LNV / DLG – Dienst Landelijk Gebied*
 Ministerie van Justitie / COA – Centraal Orgaan Asielzoekers
 Provincie Flevoland
 Provincie Noord-Brabant
 Provincie Utrecht*
 Provincie Zuid-Holland*
 Waterschap GTD Oost-Brabant
 Waterschap HH Schieland

Zaadteelt- veredelings en andere agrarische bedrijven

A&G v.d. Bosch BV
 Advanta Seeds BV*
 Agrifood Research Finland – Finland*
 Asparagus BV
 Aventis Crop Science – Frankrijk
 Bakker & Zn V.O.F.
 Barenbrug Holland BV
 Barenbrug – Frankrijk
 Beekenkamp Plantenkwekerij BV
 Bejo Zaden BV
 C. Meijer BV*
 Cebeco Seeds BV
 De Jong Lelies Research BV
 De Ruiter Seeds
 Dobbelaar Breeding BV
 ENZA Zaden*
 Firma Kool
 Florema young plants
 Germicopa S.A. – Frankrijk
 Goldsmith Seeds Europe BV*
 GOLO Smith Seeds BV
 Grow Groep BV*
 GVE BV
 HKW v.d. Velden
 H.P. Imanse BV*

HZPC Holland BV
 Jan de Vries BV
 Kieft Seeds Holland
 Koninklijke van Zanten BV*
 Landgoed Warintink
 Limagrain Genetics – Frankrijk
 Maatschap Europese Kuikenseksters
 Mosafleur
 Nunhems Zaden BV*
 Pan American Seed*
 Penning Freesia BV
 Pothos Plant
 Rijk Zwaan Zaapteelt en Zaadresearch BV*
 Seminis Vegetable Seeds*
 Syngenta Seeds BV*
 Syngenta Crop Protection*
 Syngenta Seeds – Frankrijk
 Syngenta Seeds – Zweden
 Tuindersbedrijf G.T. van der Vliet
 Van den Bos flower*
 Van Kleef Roses*
 Van Zanten – Zuid-Afrika*
 Vegmo Plant BV
 Western Seed Europe
 Wülfinghoff Freesia BV
 Zelder BV

Industrie en handel

Agrobio Products
 Akzo Nobel
 Bayer BV – Duitsland
 Bloemexim – Polen
 Boekos Food Group*
 Campina Melkunie*
 Centocor BV
 Corporate Promotions BV
 Dümmer GmbH – Duitsland
 Eneco Energie*

Enschede/SDU
 Ericsson – Ierland
 Evers Specials BV
 FsF Europe BV
 Genetwister Technologies BV*
 Go-Tan BV*
 Heinz
 Hermelink Denekamp B.V.
 Invitrogen
 ITG Antwerpen – België
 Keygene NV*
 KMS Japan
 Koninklijke Ahold NV
 Koninklijke Euroma*
 McCain
 NPK van Eck BV
 NV Nederlandse Gasunie
 Odin – biologisch endynamisch voedsel
 Oldemarkt BV
 Peijnenburg BV
 Perbio Science
 Pfizer*
 Pokon&Chrysal
 Polytechniek BV
 ProAgro BV
 Proteios BV.
 Recticel Bedding bv
 Saint-Gobain Cuttilène BV
 Scotts*
 Sierafor*
 Tref
 Unilever*
 Winrock International*

Organisaties en verenigingen

AGF detailhandel Nederland
 Bloembollenkeuringsdienst
 Bloemenbureau Holland*

Bloemenveiling Aalsmeer*
 Coöperatie De Bommelerwaard BA
 CVAB*
 Elsevier bedrijfsinformatie (tuinbouw)
 ETC
 ICCO
 KAVB
 Koninklijke Bond voor de groothandel in bollen en bomen.
 NAK - Nederlandse Algemene Keuringsdienst*
 NAK Tuinbouw
 Nederlandse Fruittelers organisatie
 Nederlandse Aardappel Organisatie
 Plantum NL*
 Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten
 Productschap Tuinbouw*
 SIDN
 Stichting Robinia
 Tuinbouw Kwaliteitsdienst
 WLTO*
 ZLTO

Dienstverlening (profit sector)

AC Nielsen
 Accountants bureau Flevoland
 Accres
 Ader & bewustwording.
 ADL*
 Agribusiness Solutions – USA*
 Agritect Advies BV
 Agrotransfer BV*
 Altic bv.
 Amicon
 Arbo- en Milieudienst*
 Atos Origin BV*
 Baan Company*
 Baan Development
 Baobab (reisorganisatie)

BGP Ingenieursbureau*
 Cap Gemini Ernst & Young
 Cereales*
 Cokon B.V.*
 Comvee BV
 Daalimfex coldstores
 DCL.
 DLV adviesgroep*
 DLV Agriconsult
 Earl de la Barre – Frankrijk
 EB milieu integraal
 Eetcafe de Korfsing
 Elisabeth the Chef – United Kingdom
 Elsevier (vakblad groente en fruit)
 Flora Eelde*
 Flora Holland*
 Fnv. Formaat
 Fortis*
 G&D*
 Getronics
 GIBO Groep accountants en adviseurs
 Gilde Software
 Groenesteen en Borst*
 Hobako Intermediars*
 Infobouw – Zweden
 ING bank*
 KBC vank Nederland nv
 KCB*
 Kema*
 KLM
 KPN
 Land & Co/eigen bureau
 letsgrow.com*
 Lions*
 LTB Adviseurs en Accountants*
 Mercuri International
 NMPO
 OLV adviesgroep nv*

Pink Roccade*
 Pink Roccade Healthcare*
 Pink Roccade Sociale Zekerheid*
 PIT Automatisering BV*
 Praktijk voor Lichaamsgerichte Therapie
 Q-Ray*
 Rabobank*
 Rabo Makelaardij.
 Real Elsevier.
 ROBA
 Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk
 Schep Makelaardij
 SDF tuinbouwautomatisering
 SNS bank
 SRC
 Stichting Sevniefat Orangensud
 Stoas*
 Substratus*
 Tauw BV
 TNT Express*
 Uitgeverij Eisma
 Univalid
 Weles Marketing

Buitenlandsector

Centre National de Sevences Forestieres – Burkina Faso
 DANIDA (Deens Ministerie van Buitenlandse Zaken) – Cambodja
 DG Inter projects GmbH – Duitsland
 Dorcas Aid International – Mozambique*
 Eglise Réformée de France – Frankrijk
 F.A.O.
 Gereformeerde Kerk – België
 ICARDA – International Center for Agricultural Research in the Dry Areas
 ICCO*
 IRD (ex-ORSTOM)*
 Minnesota Department of Agriculture – USA
 SNV*

Samenstelling:

STOAS – WU Studentenzaken en Alumnibureau – KLV

Verdere informatie:

Op internet:

www.klv.nl

Bij Wageningen Universiteit:

Opleidingscoördinator: Pim.Lindhout@wur.nl

Bij KLV:

Informantennetwerk: office@klv.nl

Studiekring Plantenveredeling: loek.vansoest@wur.nl

Studiekring Biologische landbouw: dasz@hetnet.nl

Studiekring Ecologie en fysiologie van de plantaardige productie: www.klv.nl

Studiekring Plantenteelt zonder aarde: erik.vanos@wur.nl

Neder;andse vereniging voor weide- en voederbouw: www.klv.nl

Kring Bedrijfskunde en Marktkunde Wageningen: jan@liones.nl

Informatici in de Agrarische Sector: www.vias.nl

Studiekring Beroepsethiek in de praktijk: josette.jacobs@wur.nl